

İlköğretimde Uygulanan Performans Görevlerinin Etkililiğine İlişkin Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). İlköğretimde Uygulanan Performans Görevlerinin Etkililiğine İlişkin Tutum Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23447>

Özet

İlköğretim kademesinde uygulanan **performans görevlerinin** etkililiğine yönelik sınıf öğretmenlerinin tutumlarını belirlemek amacıyla Uğur Başboşoğlu ve Murat Demir tarafından geliştirilmiş bir ölçektir. Bu ölçek, ilköğretim dördüncü ve beşinci sınıf öğretmenlerinin **performans görevleri** hakkındaki inançlarını, değerlendirmelerini ve duygularını ölçmeyi hedeflemektedir. Ölçek, 49 maddeden oluşmakta olup, gerçekleştirilen faktör analizi sonucunda tek faktörlü bir yapı sergilemiştir. Geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları, 2009-2010 eğitim-öğretim yılında Malatya il merkezindeki sınıf öğretmenleri üzerinde yürütülmüştür.

Anahtar Kelimeler

Tutum Ölçeği, **Performans Görevleri**, İlköğretim, Öğretmen Tutumları, Geçerlilik, Güvenirlik, Faktör Analizi.

Yazarlar

Uğur Başboşoğlu, Murat Demir

Amaç

Ölçeğin temel amacı, Türkiye'deki ilköğretim okullarında (özellikle 4. ve 5. sınıflarda) uygulanan **performans görevleri** ve ödevlerinin genel etkililiğine ilişkin sınıf öğretmenlerinin sahip olduğu tutum düzeylerini güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Bu ölçek, eğitim reformlarının bir parçası olarak değerlendirme süreçlerine dahil edilen **performans görevlerinin** öğretmenler nezdindeki kabulünü ve algısını bilimsel yöntemlerle ortaya koymak için geliştirilmiştir.

Yapı

Ölçek, öğretmenlerin **performans görevlerinin** eğitimsel süreçlere ve öğrenci gelişimine etkisine yönelik genel tutumunu ölçen tek boyutlu bir psikolojik yapıyı temsil etmektedir. Bu yapı, görevlerin öğrenci bilgi ve beceri gelişimine katkısı, derse motivasyon üzerindeki etkisi ve uygulama kolaylığı gibi çeşitli alt yönleri kapsayan bütüncül bir tutum eğilimini ölçmektedir. Ölçek, öğretmenlerin performans görevlerine karşı olumlu veya olumsuz eğilimlerini yansıtan 49 maddeden oluşur.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirilmesi sırasında kapsam ve yapı geçerliği çalışmaları titizlikle yürütülmüştür. Kapsam geçerliğini sağlamak amacıyla ilgili alanda uzman kişilerin görüşlerine başvurulmuştur. Yapı geçerliğini ortaya koymak için ise deneme formunda yer alan 49 madde üzerinde

açıklayıcı faktör analizi (AFA) uygulanmıştır (Cerit, 2006: 350).

Faktör analizine geçilmeden önce, verilerin analize uygunluğunu değerlendirmek amacıyla **Kaiser Mayer Olkin** (KMO) ve Bartlett testi sonuçları incelenmiştir. Değerlendirmeye alınan 152 adet 49 maddelik deneme ölçeği formu için KMO değeri .83 olarak bulunmuştur; bu değer, verilerin faktör analizi için yüksek düzeyde uygun olduğunu göstermektedir. Bartlett testi sonucu ise 3422,588 değeri ile $p < .000$ düzeyinde anlamlı bulunmuştur, bu da maddeler arasındaki korelasyonun faktör yapısı oluşturmaya yeterli olduğunu kanıtlamaktadır.

Güvenirlik

Güvenirlik çalışmaları, ölçeğin iç tutarlılığı ve farklı örneklem üzerindeki istikrarı test etmek amacıyla iki aşamada gerçekleştirilmiştir. İlk uygulama, 2009-2010 eğitim-öğretim yılında Malatya ili merkez ilçesine bağlı ilköğretimde çalışan 152 sınıf öğretmeni üzerinde yapılmıştır. Bu ilk deneme uygulaması sonucunda elde edilen **güvenirlik katsayısı** (Cronbach Alfa) .75 olarak tespit edilmiştir.

Daha sonra, ölçeğin genel güvenilirlik düzeyini belirlemek amacıyla daha geniş bir örneklem olan 388 sınıf öğretmenine ikinci bir uygulama yapılmıştır. Bu kapsamlı uygulama sonucunda ölçeğin **güvenirlik katsayısı** .92 gibi oldukça yüksek bir değere ulaşmıştır. Bu sonuçlar, ölçeğin öğretmen tutumları ölçme konusunda yüksek düzeyde iç tutarlılığı ve istikrara sahip olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapı geçerliliğini sağlamak üzere 49 madde üzerinde **açıklayıcı faktör analizi (AFA)** uygulanmıştır. KMO değeri (.83) ve Bartlett testi anlamlılığı ($p < .000$) faktör analizinin uygulanabilirliğini doğrulamıştır. Analiz sonuçları, tüm maddelerin tek bir faktör altında toplandığını göstermiştir. Bu tek faktörlü yapı, ölçeğin öğretmenlerin performans görevlerine dair tutumları bütüncül bir biçimde ölçtüğü varsayımını desteklemektedir.

Araç

Test Türü: Geliştirme (**Tutum Ölçeği**)

Format: 5'li **Likert tipi** derecelendirme.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Sınıf Öğretmenleri

Yaş Grubu: Yetişkin (İlköğretimde çalışan öğretmenler)

Popülasyon Detayları: İlköğretim IV. ve V. sınıflarda görev yapan sınıf öğretmenleri. Güvenirlik çalışması 152 ve 388 kişilik iki ayrı örneklem üzerinde yapılmıştır.

Test Metodolojisi: Ölçek, 49 maddeden oluşur ve yanıtlar 5 dereceli **Likert tipi** bir ölçek kullanılarak toplanır:

- (1) Kesinlikle katılmıyorum
- (2) Katılmıyorum
- (3) Kararsızım
- (4) Katılıyorum
- (5) Kesinlikle katılıyorum

Anahtar Kelimeler

Eğitim Psikolojisi, Öğretmen Tutumları, Ölçme ve Değerlendirme, **Likert Tipi Ölçek**, İlköğretim Düzeyi, Başarı Değerlendirmesi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama Numarası: Bilgi mevcut değil.

Başlılık E-posta Adresleri: ugurbasbogaoglu@inonu.edu.tr

Yayın Adresi: Uğur Başboğaoğlu (Sorumlu Yazar)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, Başboğaoğlu ve Demir tarafından 2011 yılında yayımlanmıştır. Kullanım izni ve ücret detayları için sorumlu yazar Uğur Başboğaoğlu ile iletişime geçilmesi önerilmektedir. Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [ilkogretimde-uygulanan-performans-gorevlerinin-etkililigine-iliskin-tutum-olceginin-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Başboğaoğlu, U., & Demir, M. (2011). İlköğretimde uygulanan performans görevlerinin etkililiğine ilişkin geliştirilen tutum ölçeğinin geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 1(2), 23-30.

Cerit, Y. (2006). (Yapı geçerliliği çalışmasında referans gösterilen kaynak).

İlköğretimde Uygulanan Performans Görevlerinin Etkililiğine İlişkin Tutum

Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek toplam 49 maddeden oluşmaktadır. Kaynak metinde belirtilen örnek maddeler aşağıdadır:

Performans ödevleri öğrencilerin bilgi ve becerilerinin gelişmesini sağlamaktadır.

Performans ödevleri öğrencilerin dersle ilgili motivasyonlarını azaltmaktadır.

ARABPSYCHOLOGY.COM